

คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ของกระเบื้องเคลือบเขียนฉือ ในพื้นที่ฉาวชาน ประเทศจีน เพื่อประยุกต์ใช้ในงาน สร้างสรรค์ร่วมสมัย

AESTHETIC VALUE OF PORCELAIN INLAY IN CHAOSHAN AREA OF CHINA FOR APPLICATION IN CONTEMPORARY CREATIONS

Liu Jian¹, ภูวษา เรืองชีวิน², ภารดี พันธุ์ภากร³

Liu Jian¹, Puvasa Ruangchewin², Poradee Panthupakorn³

Email: 62810014@go.buu.ac.th

¹ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศิลปะและวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบ และการจัดการวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

³ ศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบ และการจัดการวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

¹ Ph.D. of Philosophy Program, Arts and Cultural Administration, Faculty of Fine and Applied Art, Burapha University

² Asst. Prof., Dr. Professor of Doctor of Philosophy Program Department of Visual Arts, Art of Design and Cultural Management Faculty of Fine and Applied Arts, Burapha University

³ Professor of Doctor of Philosophy Program Department of Visual Arts, Art of Design and Cultural Management Faculty of Fine and Applied Arts, Burapha University

วันที่รับบทความ: 12 ก.ค. 2566 วันที่แก้ไขเสร็จ: 1 ก.ย. 2566 วันที่ตอบรับ: 10 ก.ย. 2566

บทคัดย่อ

งานหัตถกรรมกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุเป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านในพื้นที่ฉาวชานของมณฑลกว่างตุง ประเทศจีน ด้วยการตกแต่งทางสถาปัตยกรรมที่มีอัตลักษณ์ของท้องถิ่นและคงความเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของฉาวชาน งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ทางศิลปะของงานหัตถกรรมกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในพื้นที่ฉาวชาน 2) เพื่อวิเคราะห์คุณค่าสุนทรียศาสตร์ทางศิลปะที่มีอยู่ในงานหัตถกรรมกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในพื้นที่ฉาวชาน 3) เพื่อประยุกต์คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ทางศิลปะงานหัตถกรรมกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุสู่การสร้างสรรค์งานศิลปะร่วมสมัย ศึกษาข้อมูลด้วยการรวบรวมวรรณกรรม การวิจัยแบบสหวิทยาการและการสำรวจภาคสนาม ผลการวิจัยพบว่า งานหัตถกรรมกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุมีอัตลักษณ์ทางศิลปะที่สำคัญของภูมิภาคและคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ทางศิลปะอันยาวนาน โดยผสมผสานประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และงานหัตถกรรมเข้าด้วยกัน การผสมผสานระหว่างสุนทรียศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ งานหัตถกรรมกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุไม่เพียงแต่สามารถสืบทอดอย่างสร้างสรรค์เท่านั้น แต่ยังคาดว่าจะได้รับวิธีการใช้งานในด้านการสร้างสรรค์ผลงานสมัยใหม่ในพื้นที่กลางแจ้งอีกด้วย เพื่อให้การสนับสนุนทางทฤษฎีและข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติสำหรับการสืบทอดและพัฒนางานศิลปะงานหัตถกรรมกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ

คำสำคัญ: พื้นที่ฉาวชาน, กระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ, อัตลักษณ์ทางศิลปะ, คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ทางศิลปะ

Abstract

Porcelain inlay craft is a folk art from the Chaoshan area of Guangdong Province, China. It stands as a distinctive architectural decoration and epitomizes the traditional culture of Chaoshan. This research, conducted through literature review, interdisciplinary studies, and field investigations, aims to unveil the artistic characteristics and aesthetic values of porcelain inlay and to explore its potential applications in modern creative works. The study results indicate that the porcelain

inlay craft embodies significant regional artistic features and profound aesthetic values, integrating history, art, culture, and craftsmanship. Merging with modern aesthetics and technology, the porcelain inlay craft can not only undergo innovative inheritance but also stands to find new applications in modern creative works for outdoor spaces. This offers theoretical support and practical recommendations for the further inheritance and development of porcelain inlay art.

Keywords: Chaoshan area, Porcelain inlay, Artistic features, Aesthetic value

บทนำ

ศิลปะพื้นบ้านของจีนมีประวัติศาสตร์มาเป็นระยะเวลานาน ทั้งยังเป็นการแสดงออกให้เห็นถึง อัตลักษณ์อันโดดเด่นแบบดั้งเดิมของชาติพันธุ์ ซึ่งมีลักษณะเด่นแบบพหุนิยมมากด้วยความหลากหลายและเป็นลักษณะเฉพาะในท้องถิ่น จนกลายเป็นรูปแบบของศิลปะพื้นบ้านที่มีชื่อเสียง จากการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของยุคสมัย ผู้คนเริ่มหันมาให้ความสำคัญในอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์และวัฒนธรรมท้องถิ่นในงานสถาปัตยกรรมมากขึ้น รูปแบบงานสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิม ที่พบได้บ่อยไม่ว่าจะเป็นไม้แกะสลัก อิฐแกะสลัก การแกะสลักหิน ตลอดจนเทคนิคการฝังเครื่องเคลือบ ซึ่งเป็นทักษะการฝังเครื่องเคลือบแบบดั้งเดิมในสิ่งของเครื่องใช้และเครื่องประดับชั้นสูง เช่น เครื่องเงินหรือหยกก็มีประวัติมาอย่างยาวนาน รวมถึงเทคนิคการฝังกระเบื้องเคลือบเซียนฉือยังถือเป็นหนึ่งของศิลปะการฝังเครื่องเคลือบดั้งเดิมชนิดหนึ่งในการตกแต่งเชิงสถาปัตยกรรม

จากลักษณะคุณสมบัติทางกายภาพของเครื่องเคลือบดินเผาที่แตกต่าง ทำให้งานศิลปหัตถกรรมกระเบื้องเคลือบเซียนฉือสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพอากาศชื้นและฝนได้ดี อีกทั้งยังทนต่อลมและแสงแดด ซึ่งไม่ว่าจะระยะเวลาจะผ่านไปกี่ร้อยปีชิ้นงานก็ยังคงความงามอันโดดเด่นไว้ไม่เปลี่ยน ส่งผลให้มีความแตกต่างจากงานศิลปหัตถกรรมตกแต่งเชิงสถาปัตยกรรมที่พบเห็นทั่วไป โดยกระเบื้องเคลือบเซียนฉือมีลักษณะและอัตลักษณ์ในแต่ละพื้นที่ สำหรับประเทศจีนสามารถพบได้มากในพื้นที่ฉวชาน มณฑลกว่างตุง ทางตอนใต้ของฝูเจี้ยนและไต้หวัน

อัตลักษณ์ทางศิลปะของกระเบื้องเคลือบเซียนฉือสะท้อนให้เห็นในสี รูปแบบและ

เนื้อหาที่หลากหลายเป็นเอกลักษณ์ ซึ่งกลายมาเป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์ การตกแต่งมักพบบริเวณบนยอดหลังคาของบ้านเรือน วัดและตามศาลเจ้าหลายแห่งใน ฉาวชาน โดยจะเห็นลักษณะลวดลายอันสวยงาม ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมที่มีอัตลักษณ์ โดยเฉพาะในงานสถาปัตยกรรมของวัดถือเป็นการตกแต่งที่โดดเด่นที่สุด เนื่องจากใช้รูปแบบ การตกแต่งด้วยกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุนานาชาติใหญ่ กอปรกับวัสดุที่ใช้ค่อนข้างมีความสมบูรณ์ มาก ทั้งยังเป็นลักษณะพิเศษทางท้องถิ่นที่ห้อมล้อมไปด้วยอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ความ เชื่อทางศาสนาตลอดจนประเพณีทางสังคม

ศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุได้รับความเสียหายอย่างหนักในช่วงการปฏิวัติ วัฒนธรรมหลังการก่อตั้งประเทศจีนใหม่ เนื่องจากความเชี่ยวชาญด้านเทคนิคการผลิตที่ไม่ สมบูรณ์ มีการเลือกใช้วัสดุที่ไม่เหมาะสม รวมถึงการขาดความรู้ในการอนุรักษ์ และความไม่สอดคล้องกับสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย ฯลฯ ด้วยสาเหตุเหล่านี้ส่งผลให้ความ โดดเด่นในงานสถาปัตยกรรมการตกแต่งด้วยกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุนานาชาติจำนวนมากขาดการ บูรณะ สีเริ่มจางและหลุดลอก ส่งผลให้รูปแบบของงานค่อยๆ ลดความสำคัญ และเริ่มเลือน หายจากสายตาของผู้คน (Lin, 2531: 70)

ถึงแม้ว่าปัจจุบัน ศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุถูกยกให้เป็นมรดกภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรม แต่ในการสำรวจพบว่า ศิลปะแขนงนี้ยังไม่เป็นที่คุ้นเคยเท่าไรนัก ทั้งยังพบเห็น ได้น้อยมากสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้ในศิลปะแขนงอื่นๆ ศิลปหัตถกรรมกระเบื้อง เคลือบเขียนฉลุที่ควรจะเป็นความภาคภูมิใจของฉาวชานกำลังเผชิญกับปัญหาการไร้ ผู้สืบทอด และใกล้จะสูญหายไป อีกทั้งศิลปะแขนงนี้ยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จักในพื้นที่ทั่วไปใน ประเทศจีน แนวโน้มการพัฒนาของศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในปัจจุบันจึงเป็นเรื่องที่ น่ากังวล กลายเป็นปัญหาและอุปสรรคที่จำเป็นต้องได้รับการพิจารณาและหาแนวทางแก้ไข กระเบื้องเคลือบเขียนฉลุไม่เพียงแต่เป็นงานหัตถกรรมเท่านั้น แต่ยังแสดงถึงการตกตะกอน ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม สะท้อนให้เห็นถึงการแสวงหาทางจิตวิญญาณและความ ปรารถนาที่จะมีชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งมีคุณค่าทางวัฒนธรรมและศิลปะที่กว้างขวาง และคุ้มค่า สำหรับการศึกษและการวิจัยอย่างลึกซึ้ง ด้วยเหตุนี้ กระเบื้องเคลือบเขียนฉลุจำเป็นต้อง ได้รับการนวัตกรรมและการพัฒนาอย่างเร่งด่วน และจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูพลังชีวิตใหม่ ผ่านการประยุกต์ใช้ทางนวัตกรรม

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเชื่อว่า การศึกษาค้นคว้าอัตลักษณ์ทางศิลปะของกระเบื้องเคลือบ เขียนฉลุในรูปแบบสถาปัตยกรรมในพื้นที่ฉาวชานของจีน จึงเป็นประโยชน์ต่อการจำแนก

รูปแบบและอัตลักษณ์เฉพาะของลักษณะกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในฉาวชาน ทั้งยังเป็นการศึกษาเพิ่มเติมข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ผลงานฝีมือแบบดั้งเดิมของศิลปะแขนงนี้ ในการค้นหาวิธีการที่เป็นไปได้และทิศทางใหม่ของกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุที่เหมาะสมเพื่อประยุกต์กับการพัฒนาในยุคใหม่ที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมแตกต่าง และนำไปสู่แนวทางการสืบทอดศิลปะดั้งเดิมอันล้ำค่านี้ กระเบื้องเคลือบเขียนฉลุจึงไม่ควรเป็นเพียงแค่ศิลปหัตถกรรมดั้งเดิมประเภทหนึ่งเท่านั้น หากควรเป็นงานศิลปะที่แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิต กลายเป็นอีกช่องทางในการยกระดับการรับรู้ทางวัฒนธรรม และการเข้าใจร่วมกันของความเป็นชาติพันธุ์สำหรับผู้คนได้ ขณะเดียวกันอาจกล่าวได้ว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ความเข้าใจในคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยของงานกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ และอาจมีความเป็นไปได้ในการนำนวัตกรรมจากหลายแง่มุมไปใช้บูรณาการกับศิลปะแขนงอื่นๆ เพื่อการพัฒนาในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ทางศิลปะของงานหัตถกรรมกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในพื้นที่ฉาวชาน
2. เพื่อวิเคราะห์คุณค่าสุนทรียศาสตร์ทางศิลปะที่มีอยู่ในงานหัตถกรรมกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในพื้นที่ฉาวชาน
3. เพื่อประยุกต์คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ทางศิลปะงานหัตถกรรมกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุสู่การสร้างสรรคงานศิลปะร่วมสมัย

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ฉาวชานแล้ว จะมีการวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางศิลปะของงานหัตถกรรมกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ ครอบคลุมถึงเนื้อหาองค์ประกอบ สี และแง่มุมอื่นๆ วิเคราะห์ความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับวัฒนธรรมฉาวชาน และขุดค้นคุณค่าสุนทรียศาสตร์ทางศิลปะของกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุจากแง่มุมของภูมิหลังทางวัฒนธรรมและแนวคิดทางสุนทรียศาสตร์

วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้ ศึกษาค้นคว้าเอกสารหนังสือ ตำรา งานวิจัย บทความวิชาการ รวมถึงข้อมูลจากเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เตรียมข้อมูลพื้นฐานทางทฤษฎี ข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ ตลอดจนวิเคราะห์รูปแบบ พัฒนาการของศิลปะงานกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในพื้นที่ฉาวชาน โดยนำความรู้ในแง่ของการวิจัยสหวิทยาการ สาขาวิชาแขนงต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในงานวิจัย เช่น สาขาศิลปะการออกแบบ สาขาประวัติศาสตร์ศิลปะ สาขาสถาปัตยกรรม ฯลฯ ทฤษฎีศิลปะ หลักเหตุผลทางสุนทรียศาสตร์ ฯลฯ รวบรวมความหมายเชิงนัยและวิเคราะห์คุณค่าทางวัฒนธรรมของศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ อีกทั้งทำการอภิปรายถึงความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุกับประเพณีวัฒนธรรม รูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่ปรากฏในพื้นที่ฉาวชาน เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงองค์ความรู้ของการวิจัยแบบสหวิทยาการ

นอกจากนี้ยังใช้วิธีการสำรวจพื้นที่ภาคสนามและการศึกษา มาผสมผสานกับทฤษฎีและการปฏิบัติ โดยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมารวบรวมทำการวิเคราะห์และตรวจสอบเชิงลึก เพื่อให้ทำความเข้าใจอย่างครอบคลุมเกี่ยวกับกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ ทั้งกระบวนการผลิตด้วยการรวบรวม อธิบายลักษณะพิเศษทางศิลปะของกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในพื้นที่ฉาวชานและทำการวิเคราะห์ข้อจำกัดการพัฒนากะเบื้องเคลือบเขียนฉลุ นำไปสู่แนวทางการปรับปรุงและเสนอแนะ ด้วยรูปแบบการส่งเสริมและสร้างสรรค์ผลงานประยุกต์ในการผสมผสานศิลปหัตถกรรมกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในงานศิลปะงานออกแบบร่วมสมัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาอัตลักษณ์ทางศิลปะของกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในพื้นที่ฉาวชาน

กระเบื้องเคลือบเขียนฉลุถือเป็นส่วนสำคัญของการตกแต่งทางสถาปัตยกรรมดั้งเดิมในพื้นที่ฉาวชาน ด้วยรูปแบบและการพัฒนางานฝีมือในมุมมองของลักษณะด้านสุนทรียศาสตร์และการตกแต่ง ในการวิเคราะห์และนำเสนออัตลักษณ์ทางศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในพื้นที่ฉาวชาน สามารถแบ่งประเภทของรูปแบบได้ดังนี้

1.1 รูปทรงและเรื่องราวการสร้างสรรค์ของกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ

ในการสร้างสรรค์รูปทรงและเรื่องราวของศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ ถูกนำ

มาจากวิถีชีวิต ภูมิศาสตร์สภาพแวดล้อม รวมไปถึงเรื่องราวเชิงประวัติศาสตร์และวรรณกรรม การยกย่อง วีรบุรุษ ภายใต้ภูมิหลังทางวัฒนธรรมความเชื่อพิเศษของฉวนชาน บนพื้นฐานของวัฒนธรรมการค้าทางทะเลและแนวคิดเชิงสัญลักษณ์ ทั้งจากธรรมชาติ พืชและสัตว์ที่เกี่ยวข้องกับมหาสมุทรเป็นลักษณะเด่นของหัวข้อกระเบื้องเคลือบเขียนฉินในพื้นที่ฉวนชาน สามารถแบ่งลักษณะย่อยที่ปรากฏได้ดังนี้

1.1.1 ลวดลายมังกร

ลวดลายมังกรเป็นลวดลายการตกแต่งที่สื่อถึงความหมายในเชิงบวก รื่นเรีง และงดงามผ่านแนวคิดเชิงเปรียบเทียบและความหมายแฝง ในลวดลายตกแต่งแบบดั้งเดิมของจีน จากคำกล่าวสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิงที่ว่า “ภาพต้องมีความหมาย ความหมายต้องเป็นมงคล” (Huang, 2549) ดังนั้นรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ตามคติของสิ่งที่เป็นรูปธรรม หรือความเป็นรูปธรรมของความคิดแบบนามธรรม ในศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉิน ลวดลายมังกรมีส่วนมากที่สุด นอกจากการแสดงฉากและเรื่องราว ผลงานทั้งหมดล้วนมีความหมายแฝงในเชิงบวก มีพลังทางศิลปะและมีพลังในการแสดงออกที่แข็งแกร่ง รูปแบบผลงานสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนของกระเบื้องเคลือบเขียนฉินที่ได้แก่ “ผู้โช้วซวงฉวน” “อู่กู่เฟิงเติง” เป็นต้น

สัตว์ที่เป็นมงคลเป็นอีกประเภทหนึ่ง โดยเฉพาะ นก มักเป็นส่วนที่สำคัญของลวดลายมงคล (ภาพที่ 1) รวมถึงสัตว์ในจินตนาการเช่น มังกร หงส์ กิเลน และสัตว์ที่มีความหมายมงคลตามคติความเชื่อ เช่น เสือ ไก่ตัวผู้ แกะ เป็นต้น ซึ่งในผลงานกระเบื้องเคลือบเขียนฉินมักใช้ลวดลายมังกรและหงส์มากที่สุด

ภาพที่ 1 กระเบื้องเคลือบเขียนฉินลวดลายมงคล (หงส์ สิงโต และกิเลน) ที่ศาลบรรพบุรุษสวีกงในหมู่บ้านต้าเหลี่ยว เมืองซัวเถา

นอกจากนี้ยังมีการประดับลวดลายอื่นๆ ที่มีลักษณะเชิงความหมายของความเชื่อที่แฝงอยู่ในของใช้ชีวิตประจำวัน เช่น กระถางรูป แจกันดอกไม้ ผัก ผลไม้ แตง ฯลฯ ซึ่งการประดับรูปแบบสิ่งของเครื่องใช้เหล่านี้มักจะปรากฏที่มุมของอาคารในการตกแต่งเพื่อให้องค์ประกอบสมบูรณ์

1.1.2 เรื่องราวจากมหาสมุทร

ด้วยพื้นที่ฉาวชาน เป็นพื้นที่ทางวัฒนธรรมการค้าทางทะเล ลักษณะของภูมิภาฉาวชานเกิดขึ้นภายใต้อิทธิพลของปัจจัยต่างๆ เช่น สภาพแวดล้อม ปัจจัยมนุษย์และการค้าสัตว์น้ำทางทะเลที่เจริญรุ่งเรือง เช่น ปลา กุ้ง ปู หอย หอยทาก ปะการัง สาหร่ายทะเลและสัตว์น้ำและพืชอื่นๆ ดังนั้นในการตกแต่งองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม จึงนำเอาลักษณะพิเศษนี้มาใช้เป็นรูปแบบในองค์ประกอบฉาก เช่น แนวปะการังและน้ำทะเลล้วนถูกสร้างขึ้นโดยศิลปินกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุและมีความหมายที่ลึกซึ้ง

เรื่องราวจากมหาสมุทร มักแสดงฉากใต้ทะเลเป็นหลัก โดยใช้เป็นองค์ประกอบประดับดอกไม้บนชานสว หรือประดับในตกแต่งในศิลปะงานกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุขนาดใหญ่ด้วยการจัดวางให้กระจายอยู่รอบๆ องค์ประกอบอื่นๆ และมีบางส่วนที่ถูกใช้ประกอบในการตกแต่งองค์ประกอบหลัก โดยลักษณะทั้งหมดนั้น สัญลักษณ์ “ปลา” ถูกนำมาใช้มากที่สุด นอกจากนี้ รูปแบบของน้ำทะเลและสาหร่ายทะเลก็ถูกนำมาใช้ด้วยเช่นกัน และสัญลักษณ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับทะเลเกือบทั้งหมด มักถูกนำมาใช้เป็นองค์ประกอบรวมเป็นการประดับตกแต่งหรือลวดลายหลักเพื่อเพิ่มลักษณะพิเศษของมหาสมุทร (ภาพที่ 2) รูปแบบของน้ำทะเลมักจะจับคู่กับลวดลายมังกรโดยใช้เป็นเรื่องราวของมังกรโลดแล่นไปในทะเลและมังกรเมฆ ทำให้ฉากมีความงดงามมากขึ้น

ภาพที่ 2 มังกรหวงหลงพ่นน้ำ ศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในหมู่บ้านต้าเหลี่ยว เมืองฉัวเถา

1.1.3 เรื่องราวจากตัวละคร

ในบรรดาการตกแต่งศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉีนั้น การใช้เรื่องราวและเนื้อหาของตัวละครมีความสำคัญค่อนข้างมาก สามารถแบ่งตัวละครได้จาก เรื่องราววรรณกรรม จางฮุยและอุปรากรฉางโจว โดยเฉพาะเนื้อหาของอุปรากรฉางโจว ประกอบด้วยเรื่องราวในประวัติศาสตร์ นิทานและตำนาน ซึ่งนำมาประกอบในการตกแต่งลักษณะของภาพฉาก และเรื่องราวที่ปรากฏในสถาปัตยกรรม โดยแยกเป็นหัวข้อ ดังนี้

1) ตัวละครในอุปรากร

อุปรากรฉางโจว เป็นอุปรากรจีนพื้นเมืองโบราณที่ขับร้องเป็นภาษาฉางโจว กิจกรรมทางศาสนาของคนในท้องถิ่นมักจะเกี่ยวข้องกับเรื่องราวของอุปรากรฉางโจว โดยในเทศกาลสำคัญชุมชน ยังคงรักษาประเพณีการร้องเพลงอุปรากรฉางโจวหน้าหอบรรพบุรุษ ภายใต้ความนิยมมาอย่างยาวนาน อุปรากรบางเรื่องเป็นที่รู้จักในทุกครัวเรือน (Lin, 2543) และถูกนำมาใช้เป็นองค์ประกอบเรื่องราวด้วยศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉี ถ้ายทอดเรื่องราววัสดุหลากหลายในการสร้างสรรค์ ตัวละครอุปรากรคลาสสิกที่ได้รับความนิยมในอุปรากรฉางโจวได้แก่ “เหลียงจู่” “ตี้ซิงซูชาย” “ฮวามู่หลาน” “เซว่เหรินก๊วยเจ๋งตง” รวมถึงตัวละครอื่นๆ ยังเป็นลักษณะเชิงสัญลักษณ์ที่ช่างฝีมือในการตกแต่งด้วยกระเบื้องเคลือบเขียนฉีนิยมเลือกใช้ และได้รับความนิยมของสาธารณชนทั่วไป

2) เนื้อหาของวีรบุรุษ

ด้วยการพัฒนาของสินค้าทางเศรษฐกิจและการเติบโตของชนชั้นพลเมืองในสมัยราชวงศ์ หมิงและราชวงศ์ชิง เรื่องราวของ “วีรบุรุษเขาเหลียงซาน (สู่หยูจ้วน)” “สามก๊ก (ซานกั๋วเหยี่ยนเย่)” มักเป็นที่นิยม เนื่องจากได้รับการส่งเสริมรวมถึงวรรณกรรม จางฮุยกลายเป็นยุคที่รุ่งเรือง ด้วยเรื่องราวคลาสสิกหลายร้อยเรื่องในงานวรรณกรรม และเป็นที่มาของแนวคิดในการตกแต่งกระเบื้องเคลือบเขียนฉี โดยเรื่องราวส่วนมากถูกเลือกมาเพื่อเผยแพร่แนวคิดเชิงบวกหรือคุณธรรมดั้งเดิมของวีรบุรุษในวรรณกรรมนั้น

ภาพที่ 3 การต่อสู้ของเจียงจื่อหย่าในศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉีของเรื่องราว “เฟิงเสินเหยี่ยนเย่”

1.1.4 รูปทรงเรขาคณิตเชิงนามธรรม

ลักษณะของรูปทรงเรขาคณิตเชิงนามธรรมในผลงานกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุส่วนใหญ่ใช้ตกแต่งเฉพาะบริเวณขอบของผลงานหลัก โดยเลือกลักษณะโดยรอบและจัดเป็นลายทางสีเดียว เพื่อให้ตอบสนองและจับคู่เข้ากับการตกแต่งองค์ประกอบอื่นๆ (Chen, 2558: 53-56) แม้ว่าจะมีการประยุกต์ใช้องค์ประกอบทางเรขาคณิตเชิงนามธรรมไม่มากนัก หากปัจจุบันศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุได้มีการปรับประยุกต์ใหม่ภายใต้ภูมิหลังของสังคมร่วมสมัย การทดลองใช้แนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียภาพสมัยใหม่มาเป็นองค์ประกอบด้วยรูปทรงเรขาคณิตเชิงนามธรรม จึงเป็นการเปิดเส้นทางสู่การพัฒนาการสร้างสรรค์องค์ประกอบใหม่ของกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 กระเบื้องเคลือบเขียนฉลุตกแต่งขอบด้วยองค์ประกอบเรขาคณิตในวัดค้ายหยวน

1.2 วิธีการตกแต่งองค์ประกอบภาพของกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ

เนื่องจากวางตำแหน่งและรูปแบบโดยเฉพาะของศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุไม่แสดงองค์ประกอบที่หลากหลายเหมือนกับศิลปะตกแต่งภาพ แต่ส่วนมากเป็นการผสมผสานระหว่างความสมดุลความสมมาตรและองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ ดังนี้

1.2.1 ความสมดุลและความสมมาตร

รูปแบบของสถาปัตยกรรมดั้งเดิมของฉนวนชานนั้นมีความซับซ้อนและประณีต จากภาพรวมในองค์ประกอบระยะไกลทำให้ผู้คนรู้สึกถึงความเคร่งขรึมและเป็นระเบียบ เหตุเพราะการจัดองค์ประกอบภาพแบบสมมาตรทำให้ภาพแสดงออกถึงความเคร่งขรึม ความเป็นระเบียบ ความสงบและความมั่นคง ในการประดับตกแต่งกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ จึงใช้การสมมาตร โดยมีความสมมาตรสมบูรณ์และความสมดุลสัมพัทธ์ทั้งสองประเภท (Zheng, 2557: 21-23) ความสมมาตรสมบูรณ์ หมายถึง ส่วนบน ล่าง ซ้าย ขวา

ด้านหน้าและด้านหลังขององค์ประกอบภาพที่เหมือนกันหรือสมดุลกัน หมายความว่า รายละเอียดและปริมาตร มีความสมมาตรโดยสมบูรณ์ แต่เทคนิคประเพณีนี้ใช้ในกระเบื้องเคลือบเขียนฉี้นี้อ่อนช้อย

อีกส่วนหนึ่งคือความสมมาตรโดยใช้ความสมดุลสัมผัส ซึ่งเป็นผลของความสมดุลแบบมุมมองมหภาค มีความเคลื่อนไหวแต่อาจไม่สอดคล้องกันอย่างสมบูรณ์ เพราะมีความไม่เท่ากันในรายละเอียดที่มีการปรับเปลี่ยน แต่ทว่ายังคงมีความสมดุลที่ตายตัว เช่น ศิลปะการตกแต่งกระเบื้องเขียนฉี้นี้อวดตระกูลผู้หม่ยเงิน เขตเฉิงไห่ เมืองฉัวเถา ซึ่งมีรูปแบบไม่เท่ากัน แต่โดยรวมค่อนข้างสมมาตร โดยจัดวางไว้อย่างหนาแน่น สม่่าเสมอ และทั่วถึง ให้ความรู้สึกของควมมีชีวิตชีวา

ภาพที่ 5 วัดตระกูลผู้หม่ยเงิน เขตเฉิงไห่ เมืองฉัวเถา

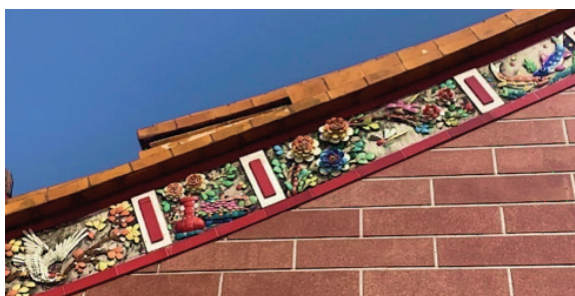
1.2.2 การผสมผสานองค์ประกอบทางทัศนศิลป์

การผสมผสานองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ โดยปกติแล้ว รูปแบบของการแสดงออกจะมีความชัดเจน แต่ไม่ได้เป็นการแสดงออกหลัก เพราะส่วนมากถูกใช้ในผลงานกระเบื้องเคลือบเขียนฉี้นี้อ่อนช้อย โดยใช้ประดับขอบ การประดับหลังคาของตำหนักด้านข้างหรือตำแหน่งของชานฮวาภายใต้ชายคาด้านหน้าของคานหลังคาหลักในงานสถาปัตยกรรมดั้งเดิมฉาวชาน มีพื้นที่สำหรับการสร้างสรรค์ไม่มาก แต่สำหรับศิลปินกระเบื้องเคลือบเขียนฉี้นี้อาจจะไม่สามารถสูญเสียพื้นที่เลยแม้แต่หนึ่งเดียว โดยมักจะตกแต่งด้วยลวดลายอื่นๆ เช่น ลายดอกไม้ที่กระจุกกระจายแบบ “จุด” ลายใบไม้สีเขียวหรือแบบ “เส้น” ของเถาวัลย์ เพื่อให้เข้ากับสีของพื้นหลัง วิธีนี้ใช้สำหรับการตกแต่งหลังคาห้องโถงของตำหนักฉินชานถึง เมืองฉัวเถา ใบไม้จำนวนมากมักประกอบขึ้นมาจากจุดจำนวนมาก และมีลักษณะเด่นของพุ่มไม้โดยรวมจัดเรียงเป็นเส้นขึ้นลง ซ้ายขวาแบบซ้ำ ที่ดูเหมือนจะขยายได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งมีจังหวะและรูปแบบที่งดงามมาก

ภาพที่ 6 กระเบื้องเคลือบเขียนฉลุที่มุมของตำหนักจุนจินชานถ้ง เมืองฉัวเถา

การผสมผสานการผสมผสานองค์ประกอบทางทัศนศิลป์มักจะปรากฏในรูปแบบขององค์ประกอบที่เป็นแถบบริเวณชานฉาที่ปลายทั้งสองด้านของสถาปัตยกรรมดั้งเดิม ซึ่งลวดลายที่พบเห็นได้บ่อยคือ สัตว์ พืชและลวดลายเรขาคณิต กระเบื้องเคลือบเขียนฉลุชานฉาภายนอกของวัดเจิงหวง เมืองฝูหนิง ใช้ลวดลายกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุหลายชั้นเรียงตามชานฉา และแต่ละด้านประดับด้วยกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุสีเหลืองสีแดง แบ่งการตกแต่งออกเป็นห้าส่วนเพื่อนำมาตกแต่งด้วยดอกไม้ นก แมลง และปลา เพื่อเพิ่มสีสันให้กับอิฐสีแดงแบบดั้งเดิม

ภาพที่ 7 กระเบื้องเคลือบเขียนฉลุชานฉาภายนอกของวัดเจิงหวง เมืองฝูหนิง

รูปแบบ ทั้งหมดนี้สะท้อนถึงเอกลักษณ์ทางศิลปะที่โดดเด่นของกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในพื้นที่ฉาวชานในแง่ของเนื้อหา องค์ประกอบภาพ และสี รวมถึงคติ ความหมายแฝงทางวัฒนธรรมและศิลปะที่หลากหลายอยู่เบื้องหลัง

1.3 วิธีการจับคู่สีของกระเบื้องเคลือบเขียนฉือ

สีมักถูกหยิบยกขึ้นมาศึกษาในประเด็นของศิลปะการวาดภาพของจีนมาเป็นเวลานาน ระเบียบและวิธีการใช้สีของกระเบื้องเคลือบเขียนฉือนั้น สอดคล้องกับ “การให้สีตามจำพวก” ในทฤษฎีสีของจีน โดยมีลักษณะของการเลือกให้สีให้สอดคล้องกับสีดั้งเดิมของวัตถุซึ่งเป็นทฤษฎีการระบายสีของ Xie He แห่งราชวงศ์หนานเฉาเสนอใน “บันทึกภาพวาดโบราณ”

นอกเหนือจากการพิจารณาปัจจัยของวัตถุแล้ว สีของกระเบื้องเคลือบเขียนฉือยังต้องมีลักษณะการขึ้นาเชิงสัญลักษณ์ ภายใต้อัตลักษณ์ของสถาปัตยกรรมมาชาน ศาลบรรพบุรุษและวัดในฐานะที่เป็นกลุ่มอาคารสถาปัตยกรรมที่สำคัญและพิเศษ จำเป็นต้องใช้สีที่แวววาวและสะดุดตา ด้วยการใช้หลักทฤษฎีห้าสีของจีนซึ่งมีปรากฏขึ้นตั้งแต่ช่วงต้นของราชวงศ์ซางส่งผลอิทธิพลต่อกระเบื้องเคลือบเขียนฉือ โดยทฤษฎีปัญจธาตุทั้ง 5 สี ได้แก่ น้ำเงิน แดง เหลือง ขาวและดำ ซึ่งมีความสอดคล้องกับธาตุทั้งห้าตามลำดับ ทำให้ช่างฝีมือกระเบื้องเคลือบเขียนฉือบางคนให้ความสนใจกับคุณสมบัติปัญจธาตุในงานสถาปัตยกรรมด้วย โดยวิเคราะห์จากความต้องการด้านการใช้งานของอาคาร และสอดคล้องกับหลักแห่งปัญจธาตุ

ในกระบวนการใช้งานจริงของการผสมสีของกระเบื้องเคลือบเขียนฉือ มีการผสมสีจำนวนมาก การผสมผสานของสีต่างๆ ช่วยให้เกิดอัตลักษณ์ทางสุนทรียภาพหลากหลายในเวลาเดียวกัน แต่ยังคงมีสีแดงและสีเขียวรวมกันเป็นส่วนใหญ่ การใช้สีคู่ตรงข้ามที่ตัดกันยังทำให้กระเบื้องเคลือบเขียนฉือดูแพรวพราวและโดดเด่นมากยิ่งขึ้น

หลักสำคัญสำหรับการใช้สีในกระเบื้องเคลือบเขียนฉือ มักสอดคล้องกับสุนทรียภาพแบบดั้งเดิมของจีน โดยพิจารณาถึงความหมายของสี เช่น สีแดงแสดงถึงความร้อนแรง ความหลงใหล ความปิติยินดี และความกระตือรือร้น สีเหลืองแสดงถึงอำนาจ ความมีชีวิตชีวา ความมั่งคั่ง ศักดิ์ศรีและความหวัง สีเขียวแสดงถึงความมีชีวิตชีวา ความสดชื่น สีฟ้าแสดงถึงความเยียบสงบและความสงบสุข สีดำแสดงถึงความซื่อสัตย์ ความลึกซึ้ง สีม่วงแสดงถึงความฝันและความสง่างาม (Zhang, 2544) ศิลปินจะเลือกสีหลักที่เหมาะสมกับเรื่องราวและพื้นที่ รวมถึงความต้องการที่แตกต่างกัน โดยมีการเลือกสีอื่นๆ ที่เข้ากัน เพื่อให้เกิดความหมายแฝงและประสบการณ์ทางทัศนศิลป์ และยังเป็นสะท้อนทางด้านอารมณ์และการแสวงหาทางจิตวิญญาณของคนในท้องถิ่น

ในบรรดาสีทั้งหมดของกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ สิ่งที่ควรค่าแก่การกล่าวถึงเป็นพิเศษคือสีแดง ในประเทศจีน สีแดงใช้เป็นสัญลักษณ์ของการบูชาอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคฉางชาน วิถีชีวิตของชาวฉางชานผูกพันกับสีแดง โดยเฉพาะในช่วงเทศกาล ถนนและตรอกซอกซอยดูราวกับเป็นมหาสมุทรสีแดง และการบูชาสีแดงมีต้นกำเนิดมาจากดวงอาทิตย์ สัมพันธ์กับการบูชาไฟและการบูชาเลือด ภายในนั้น การบูชาเลือดนั้นมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับวัฒนธรรมของตระกูลจีน ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ชาวฉางชานให้ความสำคัญกับความผูกพันของตระกูลอยู่เสมอ ในด้านพฤติกรรมทางสังคม ได้เสริมสร้างประเพณีนี้ ด้วยจิตสำนึกในการสืบทอดตระกูลโดยเน้นความสัมพันธ์ทางสายเลือดเป็นหลัก

2. ผลการศึกษาคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ทางศิลปะของกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ

ในฐานะที่เป็นงานฝีมือเพื่อการตกแต่งในงานสถาปัตยกรรมที่เต็มไปด้วยเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ด้วยความพิเศษของตำแหน่งของการตกแต่ง สุนทรียศาสตร์ของกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุจึงเกิดขึ้นจากมองเป็นส่วนใหญ่ ด้วยรูปแบบของการตกแต่งสถาปัตยกรรมที่มีเอกลักษณ์ของท้องถิ่น สุนทรียศาสตร์ของกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุมักสะท้อนให้เห็นเรื่องราวหลากหลายและสีสันที่งดงามเป็นหลัก แต่ละชิ้นงานจึงเปรียบเสมือนดอกไม้ที่ผลิบานนับร้อย ในการวิเคราะห์คุณค่าทางศิลปะและวัฒนธรรมที่อยู่เบื้องหลังกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ จึงมีคุณค่าในการศึกษาเชิงลึกด้านศิลปะและสุนทรียศาสตร์ของความงามในกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ

2.1 คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์

กระเบื้องเคลือบเขียนฉลุมีรูปทรงที่แข็งแกร่ง องค์ประกอบภาพกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุเกือบทั้งหมดส่วนใหญ่มีสร้างสรรคอย่างสมจริง แนวโน้มที่สมจริงนี้แบ่งภาพออกเป็น 2 ประเภทคือ ภาพวิถีชีวิตและบรรยากาศธรรมชาติ และอิทธิพลที่ได้รับจากการวาดภาพสมจริงแบบดั้งเดิมของจีน

2.1.1 ภาพวิถีชีวิตและบรรยากาศธรรมชาติ

ในศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุฉางชาน การแสวงหาความสมจริงเป็นแนวโน้มการออกแบบที่ชัดเจน ถือเป็นสัดส่วนที่ใหญ่ที่สุด ส่วนใหญ่เน้นไปที่ลวดลายของสัตว์และพรรณพืชพฤกษา ตรงกันข้ามกับลักษณะของนามธรรมและเสียอี้ ความสมจริงและ

ไบโอเนค มักใช้สัตว์และพรรณพืชพฤกษาเป็นหลัก เพื่อดึงรูปแบบธรรมชาติและแสดงออกด้วยรูปแบบภาพวาดที่เหมือนจริง ให้ความสำคัญกับรูปทรง แสงและเงา สี และความสัมพันธ์เชิงพื้นที่เป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการควบคุมมุมมองของสัดส่วนเชิงพื้นที่ เช่น ลวดลายดอกไม้ที่ถูกนำมาใช้มากที่สุด ในระหว่างการสร้างสรรค์ เพื่อแสดงความเหมือนจริงของกระเบื้องเคลือบเขียนฉือ ช่างฝีมือจำเป็นต้องใช้เทคนิคซ้อนทับดอกไม้ที่บานเป็นชั้นๆ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลีบดอกและใบในมุมมองระนาบ ในขณะที่เดียวกันยังให้ความรู้สึกและการรับรู้ของมิติ บนพื้นฐานของความสมจริงแบบธรรมชาติ โดยการกระจายตัวและจัดเรียงตามรูปทรงในการตกแต่ง

ภาพที่ 8 การตกแต่งดอกไม้ประดับที่มุม วัดเทพเจ้าเมืองผู้หนิง

เทคนิคการแสดงออกที่เหมือนจริงในการสร้างสรรค์ลวดลายสัตว์ ถูกนำมาใช้อย่างชำนาญมากขึ้น เป็นการเลียนแบบท่วงท่าที่งดงามและแสดงความเติบโตที่แตกต่างลักษณะทางธรรมชาติแสดงถึงควมมีชีวิตชีวา รวมถึงรายละเอียดของขนและผิวหนังนอกให้มีความสง่างาม ทั้งให้คงความรู้สึกแข็งแรงและอ่อนนุ่ม จากชิ้นส่วนการประดับของกระเบื้องเคลือบในการจัดเรียงอย่างประณีต เช่นภาพกำแพงกระเบื้องเคลือบเขียนฉือในตำบลหลงตู เขตเฉิงไห่ เมืองซัวเถา แสดงฉากธรรมชาติการใช้ชีวิตของกวางอุฐ ภาพกวางทั้งตัวฝังด้วยกระเบื้องสีเหลืองยาวและกระเบื้องโค้งสีขาวในการตกแต่งชนกวางและจุดต่างๆ ทำให้ภาพมีความโปร่งใสจากด้านหน้าไปด้านหลัง สอดคล้องกันจากซ้ายไปขวา เป็นการสร้างสรรค์และแสดงออกได้อย่างสมบูรณ์

ภาพที่ 9 กำแพงภาพกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในตำบลหลงตู เขตเฉิงไห่ เมืองฉัวเถา

นอกจากลวดลายสัตว์เสมือนจริงแล้ว ยังมีการตกแต่งภาพสัตว์ในจินตนาการ และสัตว์มงคล เช่น มังกร หงส์ และกิลิน ซึ่งออกแบบตามสัดส่วนที่เหมาะสมและอ้างอิงเสมือนจริง ตัวอย่างเช่น ชวนหนี่ สัตว์มงคลในกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุของวัดค้ายหยวน กำลังมองดูดอกไม้ โดยยกขาและหาง ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว สมจริงและเป็นอิสระ

ภาพที่ 10 ชวนหนี่ สัตว์มงคลในกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุของวัดค้ายหยวน
ที่มา: https://www.sohu.com/a/117413284_481639 (2566)

2.1.2 ภาพตัวละครและเรื่องราวแบบสมจริง

ศิลปินกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุมักใช้ลักษณะของวัสดุ ตัวละครและฉากที่มีความซับซ้อน ส่วนใหญ่ใช้รูปทรงพิเศษของกระเบื้องเพื่อการแสดงออกแบบสมจริง โดยไม่ได้ทำให้รูปร่างของวัตถุดูเกินจริง แต่เป็นการเน้นไปที่เทคนิคการใช้เรื่อนร่างและการออกแบบที่ให้ความรู้สึกแข็งแกร่งรวมถึงการใช้สีสันทันเพิ่มความสดใสของฉาก (Lu, 2548) การเปลี่ยนแปลงพลวัต สัดส่วน ลักษณะเฉพาะหรือรายละเอียดอย่างเหมาะสม และเสมือนจริง

เช่น รูปปั้นกระเบื้องเคลือบเขียนฉีฉวนชานที่ตั้งอยู่ที่ศาลชั้นชินชานดั่งในสวนสาธารณะเล็กของเมืองฉวตือเป็นตัวแทนลักษณะสุนทรีย์ในการสร้างสรรค์ตัวละครได้อย่างดีที่สุด

ภาพที่ 11 “การต่อสู้เกิงชิง” รูปปั้นกระเบื้องเคลือบเขียนฉี ฉาลฉุนชินชานถาง

นอกจากนี้ยังมี ตัวละครผลงานสร้างสรรค์จากกระเบื้องเคลือบเขียนฉีในศาลฉุนชินชานถางรูปแบบส่วนใหญ่เป็นตำนานเทพปกรณัมและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ การแสดงออกของรูปร่าง โครงสร้างและปริมาตรของตัวละคร ช่างฝีมือจำเป็นต้องเลือกสีและรูปแบบของกระเบื้องที่เหมาะสมในส่วนเฉพาะ และต้องพิจารณาอย่างเหมาะสม อาทิ การตัดกระเบื้องที่มีความโค้งตามขอบปากของขามกระเบื้อง เพื่อแสดงความโค้งและท่าทางของชุดอาภรณ์คนโบราณ ในแง่ของรูปร่างโดยรวม มักจะล้อมรอบด้วยเข็มขัดที่ผูกรอบเอว ในส่วนบนและส่วนล่างจะใช้ชิ้นส่วนกระเบื้องขนาดใหญ่ที่มีส่วนโค้งต่างกันเพื่อให้ลักษณะรูปลักษณะโดยรวมท่าทางของตัวละครดูมีชีวิตชีวา ด้วยการใช้เทคนิคพิเศษด้วยกระเบื้องที่มันวาวของตัวละคร จึงให้ความหรูหราและเต็มไปด้วยเสน่ห์ของความสมจริง

2.2 คุณค่าเชิงสุนทรียศาสตร์โดยสัญญะ

กระเบื้องเคลือบเขียนฉีถือเป็นศิลปะพื้นบ้านของฉวนชาน ที่พัฒนาในสภาพแวดล้อมที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรม โดยกระเบื้องเคลือบเขียนฉีแต่ละชิ้นมีความหมายเฉพาะและมีลักษณะพิเศษทางสุนทรียภาพสะท้อนให้เห็นการเลือกเรื่องราว ลวดลายและการกำหนดสี และช่างฝีมือจะใส่แนวคิดและจิตวิญญาณเข้าไปในกระบวนการสร้างสรรค์อย่างมีนัยยะและความหมายแฝง แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานเครื่องเคลือบก็เหมือนกับงานหัตถกรรมพื้นบ้านอื่นๆ นั่นคือการสะท้อนถึงขนบธรรมเนียมท้องถิ่น และแสดงออกถึงลักษณะของภูมิภาคที่แข็งแกร่งและกลืนอายพื้นบ้านอย่างชัดเจน

2.2.1 สัญญาในวิถีชีวิตประจำวัน

แม้ว่าเรื่องราวของวิถีชีวิตจะไม่ใช่ว่าประเด็นหลักในการตกแต่งกระเบื้องเคลือบเขียนฉือ แต่ด้วยความหลากหลายและไม่มีกฎเกณฑ์พิเศษ จึงมักมีพื้นที่สร้างสรรค์ขนาดใหญ่สำหรับช่างฝีมือ รูปแบบและเรื่องราวลวดลายจึงเป็นที่สนใจของผู้คน เพราะเป็นการเติมพลังชีวิตและพลังการสร้างสรรค์ แม้ว่าจะดูธรรมดาแต่ก็มีความงดงามและน่าสนใจ สำหรับเด็กๆ การมองกระเบื้องเคลือบเขียนฉือที่ปรากฏบริเวณใต้คานบ้าน โดยไม่มีคำอธิบายจากผู้ใหญ่ อาจเป็นเรื่องยากในการเข้าใจในความหมายและเบื้องหลังในการสร้างสรรค์ แต่พวกเขามักให้ความสนใจเพราะรูปแบบที่เห็นนั้นเป็นสิ่งที่สามารถพวกเขาพบได้ในชีวิตประจำวัน แต่กลับถูกถ่ายทอดในรูปแบบของงานประดับตกแต่ง ขณะเดียวกัน สำหรับผู้ที่ไม่คุ้นเคยกับงานศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉือ ก็สามารถเข้าใจเรื่องราววิถีชีวิตที่ถ่ายทอดอย่างธรรมดา เป็นการมองอย่างชื่นชม ดังนั้นความงามของกระเบื้องเขียนฉือในแง่ของสุนทรียศาสตร์จึงมีคุณค่าทำให้ผู้คนมีความรู้สึกร่วมและเข้าใจได้ง่าย

ภาพที่ 12 กระเบื้องเคลือบเขียนฉือบนฉานฉาลวดลายผลไม้และดอกไม้ในหมู่บ้านผู่เหม่ย เขตเฉิงไห่ เมืองฉัวเถา

2.2.2 สัญญาและความหมายแฝงในลวดลายมงคล

ลวดลายมงคลในกระเบื้องเคลือบเขียนฉือส่วนมากจะตกแต่งในรูปแบบของสัญญาแห่งการเฉลิมฉลอง ความมั่งคั่ง อายุยืน ความดีงาม และอื่นๆ ซึ่งแก่นสำคัญคือการสื่อสารบางสิ่งที่มีความหมายแฝงผ่านการสร้างสรรค์ในงานศิลปะ และถือว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นมงคลผ่านคำพ้องเสียงหรือความหมาย การสร้างสรรค์ผลงานลักษณะพิเศษนี้มักใช้ในลวดลายสัตว์และพรรณพฤกษา ยกตัวอย่างเช่น ดอกบัว บ่งบอกถึงความบริสุทธิ์ เป็ดยวนยาง

แสดงถึงมิตรภาพ ดอกโบตั๋น แสดงถึงความงดงาม ชงเห่อเหยียนเหยียน แสดงถึงอายุยืนยาว หรือแม้แต่ ชี๋ซ่ายเหมยซาว (喜上梅梢) ที่ออกเสียงเหมือนกับ ชี๋เซว (喜鹊) และเหมย (梅) กับ เหมย (眉) มีเสียงที่ใกล้เคียงกัน เช่นเดียวกับชี๋ซ่ายเหมยซาว (喜上梅梢) เหยียนจื่อ (燕子) และเหยียน (宴) มีเสียงเดียวกัน ซึ่งหมายถึง การรอคอยให้แขกพิเศษมาเยี่ยม เป็นต้น

นอกจากรูปแบบของสัตว์และพรรณพฤกษาที่พบเห็นโดยทั่วไป ยังมีสัตว์มงคลและสัตว์ปิกที่มีนัยยะแฝงอีกด้วย ในบรรดากระเบื้องเคลือบเขียนฉี๋ สัญลักษณ์สัตว์มงคลคือ มังกรและหงส์ถูกนำมาใช้มากที่สุด เนื่องจากในเขตฉางชานให้ความสำคัญกับความเชื่อเรื่องการบูชา สัญลักษณ์มังกร หมายถึง ความสูงส่ง อำนาจ และความสามัคคี หงส์ หมายถึง ความสง่างาม ความสูงส่งและความยิ่งใหญ่ หอบรรพบุรุษและสถาปत्यกรรมภายในวัดต่างๆ มักตกแต่งด้วยองค์ประกอบของมังกรและหงส์ ในขณะที่เรือนอยู่อาศัยของคนทั่วไป มักไม่ปรากฏลักษณะของมังกรและหงส์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงระดับและความสำคัญของนัยยะความหมายแฝงในมังกรและหงส์ รวมถึงข้อกำหนดด้านงานฝีมือของผลงานกระเบื้องเคลือบเขียนฉี๋หัวข้อมังกรและหงส์มีความเข้มงวดมาก ในด้านการให้ความเคารพและการเสริมด้านบารมีในทุกหนแห่ง ซึ่งไม่เพียงมังกรและหงส์แล้ว สัตว์และนกมงคลต่างๆ ยังแฝงไปด้วยความหมายเชิงบวกและเป็นมงคล สะท้อนถึงความปรารถนาดีของชาวฉางชาน เช่น กิเลน ถือเป็นภาพโปรดของผู้คนในราชวงศ์ที่ผ่านมา บ่งบอกถึงความยิ่งใหญ่ ความสูงส่ง และใจกว้าง ในวัฒนธรรมฉางชานหมายถึง การปิดเป้าสิ่งชั่วร้ายและดึงดูดทรัพย์สมบัติ จึงเป็นสัญลักษณ์ของความแข็งแกร่ง และนกอินทรี (鷹 – Ying) มีเสียงเดียวกับ “英” (Ying) ซึ่งมีความหมายถึงวีรบุรุษ

2.2.3 สัญลักษณ์และความหมายแฝงของสัตว์น้ำในมหาสมุทร

มหาสมุทรสีฟ้าเป็นพื้นหลังทางวัฒนธรรมของฉางชาน และเป็นรากของวัฒนธรรมที่นำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจทางทะเลของฉางชาน นำมาซึ่งแนวคิดและวิถีชีวิตใหม่ๆ ส่งผลต่อลูกหลานของฉางชาน สัญลักษณ์ทางทะเลไม่ว่าจะเป็นสัตว์ทะเล เช่น ปลา กุ้งหรือพืชทะเลเช่น สาหร่าย เหล่านี้ถูกออกแบบเพื่อแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองและความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชาวฉางชาน และความปรารถนาในการรอคอยการออกทะเลและการประมง (Huang, 2558: 5) เห็นได้จากการตกแต่งกระเบื้องเคลือบเขียนฉี๋บริเวณด้านบนของผนังกันวัดเทียนฮั่วในเมืองซัวเถา ฉาก

มหาสมุทรถูกสร้างขึ้นใหม่ในรูปแบบของการจัดองค์ประกอบรูปทรงแถบต่อเนื่องมีพื้นที่ยาวหลายเมตร องค์ประกอบภายในภาพใช้ลวดลายของภาพปลาหลากหลายชนิด การเลือกสีกระเบื้องใช้หลากสีให้ใกล้เคียงกับสีของตัวปลา และยังเสริมด้วยแผ่นกระเบื้องสีอ่อนและสว่างเพื่อเพิ่มมิติให้กับท้องทะเล คลื่น สหาย่าย ปะการังและองค์ประกอบอื่นๆ กลายเป็นภาพฉากที่มีสุนทรียะของควมมีชีวิตชีวาและร่าเริง ช่างฝีมือออกแบบตัวปลาให้หันหน้าเข้าหาคลื่น ดูราวกับกำลังเคลื่อนที่ไปยังทิศทางต่างๆ โดยมีนัยยะของการแสดงให้เห็นถึงระบบนิเวศทางธรรมชาติที่สมบูรณ์

ภาพที่ 13 กระเบื้องเคลือบเขียนฉลุหัวข้อมหาสมุทรที่กำลังแหวกว่ายในน้ำ เมืองฉานโถว

2.2.4. สัตว์ของตัวละครเพื่อบอกเล่าเรื่องราว

ตัวละครภายใต้วรรณกรรมจางฮุย มีพื้นฐานเหมือนกับตัวละครที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของอุปรากรจีนฉาวโจวในด้านของรูปแบบ แต่มีความแตกต่างคือ รูปแบบการสร้างตัวละครที่มักจะเลือกใช้แบบเนื้อหาของจิ้งจอก โดยถ่ายทอดบางฉากที่เป็นตัวละครหลัก การเลือกตัวละครที่ปรากฏมักอยู่ภายใต้อิทธิพลของวรรณกรรมแบบจางฮุยโดยใช้เรื่องราวของวีรบุรุษเป็นหลัก ช่างฝีมือมักจะดัดแปลงจากตัวละครหรือเรื่องราวดังกล่าว เช่น ผลงาน “เซว่ต้งซานเจิงซี” ในการสร้างสรรค์กระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในสมาคมงานฝีมือกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในชุมชนต้าเหลียว เมืองฉานโถว ช่างฝีมือเลือกเรื่องราวที่มีชีวิตชีวาและมีสีสันของอุปรากรจีนมาถ่ายทอด ลักษณะของตัวละครสร้างสรรค์ออกมาได้อย่างมีชีวิตและแข็งแกร่ง แสดงถึงฉากการต่อสู้ของเซว่ต้งซานและนายพลที่สวมชุดเกราะต่อสู้และในมือถืออาวุธในสนามรบ ซึ่งเป็นฉากการสู้รบที่ได้สร้างวีรกรรมอย่างยิ่งใหญ่ให้แก่วรรณคดี

ภาพที่ 14 ชุมชนต้าเหลียว เมืองชานโถว - “เซว่ตังซานเจิ้งซี”

เรื่องราวของวรรณกรรมจางฮุยมีรูปแบบต่างๆ มากมาย ทั้งเรื่องราวของวีรบุรุษ การเลือกเนื้อหาที่โดดเด่น ช่างฝีมือจะพิจารณาจากวัฒนธรรมดั้งเดิมอันดีงาม และมีบทบาทชี้้นำในการสืบทอดทางศิลปกรรม เช่น เรื่อง “จ้าวหยุนจ้าวจู้” ใน “สามก๊ก (ซานกั๋วเหยี่ยนยี่)” แสดงออกถึงความกล้าหาญที่โดดเด่นของจ้าวหยุน ผ่านการแสดงออกของท่าทางและสีหน้า สะท้อนถึงภูมิปัญญาและความกล้าหาญ สามารถทำให้นักถึงฉากที่กล้าหาญของจ้าวหยุนในการช่วยชีวิตลูกชายของหลิวเป่ย์ ด้วยเทคนิคและองค์ประกอบของตัวละครที่ดูราวกับกำลังเคลื่อนไหว การจัดวางซ้อนกันอย่างมีมิติและมีความประณีต ภาพลักษณ์ของตัวละครมีลักษณะคล้ายคลึงกันอย่างกลมกลืน ทั้งรายละเอียดใบหน้าและเสื้อผ้า ที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวของวรรณกรรมยอดเยี่ยมให้กลายเป็นรูปแบบของศิลปะอย่างสร้างสรรค์ในงานฝีมือกระเบื้องเคลือบเซียนฉือ

ภาพที่ 15 “จ้าวหยุนจ้าวจู้” ในศาลเจ้าฉุนชิน เมืองซัวเถา

3. การประยุกต์คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ทางศิลปะงานหัตถกรรมกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุสู่การสร้างสรรคงานศิลปะร่วมสมัย

3.1 การประยุกต์ใช้กระเบื้องเคลือบเขียนฉลุพื้นที่ฉาวชานในงานสร้างสรรค์ร่วมสมัย

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาความต้องการในการสร้างโรงบรรพบุรุษและประเพณีการบูชาบรรพบุรุษและเทพเจ้ายังคงมีอยู่ในพื้นที่ฉาวชาน ภายในช่วงเวลาสั้นๆ พื้นที่การมีอยู่ของกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุนั้นจึงยังไม่เลือนหายไปอย่างสมบูรณ์ แต่อย่างไรก็ตาม กระเบื้องเคลือบเขียนฉลวยังคงถูกจำกัดอยู่ในพื้นที่ดั้งเดิมเท่านั้น ทำให้พื้นที่การพัฒนาของศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุมิขนาดเล็กลงเรื่อยๆ เหลือเพียงแค่การฟื้นฟูความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับสังคมสมัยใหม่เท่านั้น จึงจะสามารถพัฒนากระเบื้องเคลือบเขียนฉลุได้ดียิ่งขึ้น การวิเคราะห์สู่การประยุกต์ใช้จึงปรับตามภูมิหลังของสังคมสมัยใหม่ วิเคราะห์แนวคิดในการขยายการประยุกต์ใช้กระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในการตกแต่งสถาปัตยกรรมร่วมสมัย และออกแบบแผนการประยุกต์ใช้ที่สามารถใช้งานได้จริง

3.1.1 แนวทางการประยุกต์เทคนิคและลักษณะพิเศษของงานหัตถกรรมกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ

การผลิตของงานหัตถกรรมกระเบื้องเคลือบฉาวชานเป็นการสร้างสรรค์ทางเทคนิคที่มีเอกลักษณ์ ซึ่งรวมไปถึงความเชี่ยวชาญและการประยุกต์ใช้ลักษณะพิเศษและกฎเกณฑ์ของวัสดุ เครื่องมือ และวิธีการผลิตบางประการ ซึ่งลักษณะพิเศษของมันอยู่ที่ความเชี่ยวชาญและทักษะอันประณีตของศิลปินในทุกขั้นตอนตั้งแต่การเลือกวัสดุ การตัดไปจนถึงการฝัง ภายในนั้นกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุมีสีและขนาดที่แตกต่างกัน ซึ่งตัดออกจากโครงสร้างของรูปทรงเฉพาะด้วยคิมหลักตามรูปร่างที่ต้องการ สีรองพื้นและกาวติดได้ กระเบื้องเป็นปูนที่ทำจากวัสดุพิเศษ กระเบื้องเคลือบเขียนฉลุนำมาจากวัสดุแข็ง แน่น และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความทนทาน และทนต่อการกัดกร่อนสูง ซึ่งเหมาะสำหรับสภาพอากาศชื้นและมีฝนตกตลอดปี ด้วยเหตุนี้ ข้อดีด้านประสิทธิภาพทางกายภาพของผลงานกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุสามารถปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมกลางแจ้งต่างๆ ได้เป็นอย่างดี และสามารถนำเสนอเส้นทางศิลปะที่ยั่งยืนมาสู่พื้นที่สาธารณะได้

3.1.2 แนวคิดการประยุกต์ใช้กระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในงานสร้างสรรค์ร่วมสมัย

ในการออกแบบและการตกแต่งร่วมสมัยอาจต้องเริ่มต้นจากสุนทรียภาพ

สมัยใหม่ ดังนั้นในการสืบทอดศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉี ไม่เพียงการศึกษารูปแบบศิลปะ เทคนิค วิธีการผลิตและอัตลักษณ์ดั้งเดิมของกระเบื้องเคลือบเขียนฉี ด้วยการสังเคราะห์เนื้อหา ลวดลาย การจับคู่สี และวิธีการทางเทคนิค แล้วการประยุกต์โดยสรุปองค์ประกอบลวดลาย สีและลักษณะทางศิลปะอื่นๆ สามารถถูกนำไปใช้ในการออกแบบเพื่อตกแต่งสถาปัตยกรรมร่วมสมัยผ่านแนวคิดในงานจิตรกรรมฝาผนังหรือภาพทิวทัศน์ได้อีกด้วย (Lu, 2555)

จากการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของการขยายตัวของเมือง การเปลี่ยนแปลงรูปแบบสถาปัตยกรรม วัสดุก่อสร้างและสภาพแวดล้อมของสถาปัตยกรรม ทำให้จำนวนสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมลดลง พื้นที่ใช้สอยของกระเบื้องเคลือบเขียนฉีจึงถูกบีบลดลงอย่างต่อเนื่อง และถูกแทนที่ด้วยสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ด้วยเหตุนี้ การประยุกต์กระเบื้องเคลือบเขียนฉีเพื่อใช้ในการตกแต่งสถาปัตยกรรมร่วมสมัย สามารถทำให้งานฝีมือกระเบื้องเคลือบเขียนฉีสอดคล้องกับรูปแบบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่มากขึ้น และคงไว้ซึ่งความหมายแฝงและคุณค่าของวัฒนธรรมการตกแต่งสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิม จากการสำรวจศิลปะบนพื้นที่สาธารณะกลางแจ้ง เช่น ประติมากรรมและศิลปะจัดวางที่พบได้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน ในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมกลางแจ้ง โดยทั่วไปมักทำจากวัสดุแข็ง เช่น หิน โลหะและไม้ ซึ่งใช้แรงงานมากและมีราคาแพง ดังนั้นหากมีการนำกระเบื้องเคลือบเขียนฉีมาใช้อาจจะทำให้ต้นทุนลดลง ขณะเดียวกันก็ยังสามารถมีคุณสมบัติทางกายภาพที่ดีกว่าในด้านความทนทานและความต้านทานการกัดกร่อน

เทคนิคของกระเบื้องเคลือบเขียนฉีมีวิธีการแสดงออกมากมายและมีเนื้อหาที่ใช้ได้อย่างกว้างขวาง เหมาะสมสำหรับการสร้างสรรค์ผลงานที่มีเนื้อหาต่างกันสำหรับสถานที่ต่างๆ และมีการใช้งานที่หลากหลาย (Wang, 2556) ไม่ว่าจะเป็นการผลิตในแบบดั้งเดิมหรือสังเคราะห์องค์ประกอบและวิธีการแสดงออก ล้วนสามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของภูมิภาคฉาน ซึ่งสามารถให้ความหมายแฝงทางวัฒนธรรม คุณค่าเชิงสุนทรียศาสตร์ และความเป็นศิลปะที่ตอบสนองความต้องการของชีวิตทางวัฒนธรรม เช่น แนวคิดการนำศิลปะการตกแต่งกระเบื้องเคลือบเขียนฉีมาใช้ในเชิงสัญลักษณ์บริเวณพื้นที่ชนส่งสาธารณะของภูมิภาคฉาน ทำให้ผู้คนสามารถพบเห็นศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉีได้ทุกที่ในเมือง หรือการสร้างชิ้นงานที่เป็นสัญลักษณ์ในสถานที่ที่มีผู้คนหนาแน่นในเมืองหรือสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งจะส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ของเมืองต่างๆ ในภูมิภาคฉานอย่างมาก

การใช้งานกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในพื้นที่กลางแจ้งจำเป็นต้องมีขนาดใหญ่ แผ่นกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุส่วนมากมีขนาดใหญ่ ด้วยเหตุนี้ความประทับใจแรกทางทัศนศิลป์คือ ความหยาบ แต่ในความหยาบมีความบอบบางที่แฝงด้วยสุนทรียภาพของความงาม เนื่องจากกระเบื้องแตกมาจากขามและจานที่บอบบาง เศษกระเบื้องแตกแต่ละชิ้นจึงมีความโค้งเล็กน้อย มีจังหวะและความเคลื่อนไหวในตัวเอง ทำให้ผลงานสามารถสร้างสรรค์ได้อย่างอิสระ ในรูปทรง นอกจากนี้เทคนิคการฝังกระเบื้องแตกหลายชั้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนไปมาระหว่างชั้นที่หลากหลาย ในรายละเอียดยังใช้แผ่นกระเบื้องที่มีรูปทรงและขนาดต่างๆ และควบคู่ไปกับการตกแต่งของสี ทำให้แสดงลักษณะเฉพาะตัวที่มีทั้งหยาบและละเอียด

3.2 แนวทางการสร้างสรรค์งานศิลปะร่วมสมัยด้วยการประยุกต์คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ทางศิลปะงานหัตถกรรมกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ

การตกแต่งพื้นที่สาธารณะกลางแจ้งสามารถเพิ่มทัศนียภาพที่สวยงามให้เข้ากับเมือง ทำให้เมืองมีชีวิตชีวาและความหมายแฝงทางวัฒนธรรมมากขึ้น ไม่เพียงแต่สามารถปรับปรุงความสวยงามและภาพลักษณ์ของเมืองเท่านั้น แต่ยังทำให้สภาพแวดล้อมที่น่าอยู่อีกด้วย ขณะเดียวกันก็เป็นวิธีการสืบทอดและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ซึ่งสามารถแสดงถึงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่น ศิลปะดั้งเดิม และเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ทำให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวเข้าใจถึงมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นได้ดียิ่งขึ้น

3.2.1 แนวคิดในการออกแบบ

ในการเพื่อเพิ่มแนวภูมิทัศน์เมืองเพื่อสร้างบรรยากาศทางศิลปะและวัฒนธรรมให้กับเมือง พิจารณาจากมุมมองของการรับรู้และการประชาสัมพันธ์และในการเลือกพื้นที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยเลือกพื้นที่ขนส่งมวลชนซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีผู้คนสัญจรไปมามากที่สุดและสามารถทำให้เกิดการรับรู้ของผู้คนได้มากที่สุด การนำพื้นที่นี้มาเป็นแนวทางในการณศึกษาลู่การประยุกต์เพื่อการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ โดยการประยุกต์ใช้งานพื้นที่ที่มีความเหมาะสม ด้านความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมหรือการแสดงออกของรูปแบบในการผสมผสานของแรงบันดาลใจจากศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุกับพื้นที่และการประสานกับสิ่งแวดล้อมถูกนำมาพิจารณาอย่างรอบด้าน เพราะเมื่อรวมเข้ากับความต้องการด้านสุนทรียภาพของคนร่วมในการออกแบบจึงเน้นไปที่แนวคิดขององค์ประกอบแบบนามธรรม และการฟื้นฟูโดยการนำศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุมาสร้างสรรค์โดย

ประยุกต์การใช้เทคนิคและองค์ประกอบของศิลปะกระเบื้องเคลือบเขียนฉือฉาวชาน เพื่อให้กระเบื้องเคลือบเขียนฉือมีความร่วมสมัยมากขึ้น (Zhang, 2550)

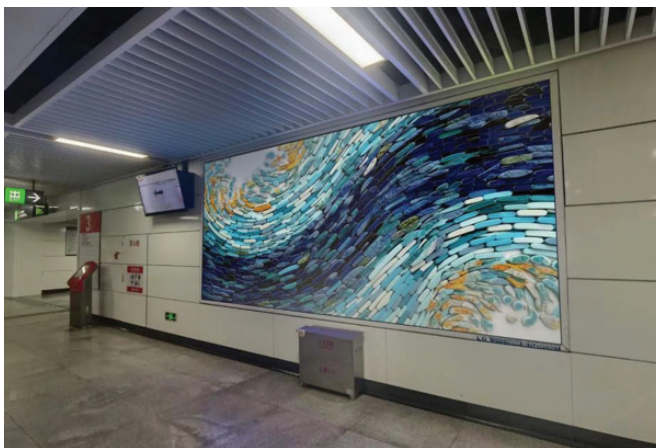
3.2.2 ผลการสร้างสรรคผลงาน

เนื้อหาของกระเบื้องเคลือบเขียนฉือแบบดั้งเดิมเช่น ตัวละครและสัตว์ มักเกี่ยวข้องกับภูมิหลังทางวัฒนธรรมและแนวคิดสุนทรียศาสตร์เฉพาะ และขอบเขตของการประยุกต์นั้นก็ยากที่จะเกิดความรู้สึกร่วมกับสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัยหรือวัฒนธรรมของภูมิภาคนอกพื้นที่ฉาวชาน ดังนั้น แผนการออกแบบนี้จึงเลือกเนื้อหาหมาหาสมุทร เนื่องจากภูมิภาคฉาวชานตั้งอยู่ริมทะเล และเนื้อหาสามารถสะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกระเบื้องเคลือบเขียนฉือในภูมิภาคได้ ขณะเดียวกันก็สามารถก้าวข้ามข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์ ด้านหนึ่งสามารถนำไปใช้ยังเมืองชายฝั่งอื่นๆ ได้ อีกด้านหนึ่ง ในฐานะที่เป็นภาพจิตรกรรมฝาผนังเพื่อการตกแต่ง ยังสามารถนำไปใช้ในสถานที่ต่างๆ ในรูปแบบของสุนทรียศาสตร์ด้านทัศนศิลป์ร่วมสมัย จากพื้นฐานดังกล่าว ฉากของภาพของแผนการออกแบบนี้จึงถูกเลือกจากเมืองอื่นๆ จากมุมมองของนวัตกรรมการตกแต่ง องค์ประกอบมหาสมุทรมีพื้นที่การใช้งานและรูปแบบการแสดงออกที่หลากหลาย เมื่อนำมารวมเข้ากับเทคนิคทางศิลปะร่วมสมัย เช่น นามธรรม การลดความซับซ้อน ที่ก้าวข้ามกรอบของการตกแต่งแบบดั้งเดิม และนำเสนอรูปแบบที่ทันสมัยมากขึ้น ในการออกแบบ ผู้วิจัยคำนึงถึงขอบเขตการประยุกต์และหลักการปรับพื้นที่ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยเลือกการแสดงออกในรูปแบบของจิตรกรรมฝาผนัง ซึ่งสามารถใช้ได้กับพื้นที่ขนส่งสาธารณะหลายแห่งเช่น สถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน สถานีขนส่ง และสนามบิน

ในกระบวนการสร้างสรรค์ เส้นของคลื่นที่ลื่นไหลทำให้ผลรวมทางภาพที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น ตรงกลางสลับกับกระเบื้องหลากสี แสดงองค์ประกอบปลา ปะการังและสัตว์อื่นๆ และพืชในทะเลในรูปแบบนามธรรม เพื่อให้ภาพสมบูรณ์ขึ้น ในด้านการเลือกใช้สี รักษาวิธีการจับคู่สีสดใสและสว่างของกระเบื้องเคลือบเขียนฉือ โดยใช้สีฟ้าเป็นหลักเพื่อแสดงถึงความกว้างใหญ่และความลึกของท้องทะเล โดยมีสีขาวและสีน้ำเงินเป็นสีเสริม เพื่อช่วยเน้นเกลียวคลื่นและคลื่นในทะเล ผลงานชิ้นนี้ไม่เพียงแต่นำเสนอสีสันสดใสและความแวววาวสูงเท่านั้น แต่ยังนำความสุขและความซาบซึ้งใจมาสู่ผู้คนอีกด้วย (ภาพที่ 16) และภาพการจำลองการใช้งานจริงในสถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน (ภาพที่ 17)

ภาพที่ 16 ภาพร่างแนวการออกแบบและลักษณะโดยรวมของภาพการประยุกต์เทคนิคกระเบื้องเคลือบเขียนฉือในงานออกแบบจิตรกรรมฝาผนัง

ภาพที่ 17 ภาพจำลองการติดตั้งงานออกแบบในสถานีรถไฟใต้ดิน (สถานีรถไฟใต้ดินเมืองหนานชาง มณฑลเจียงซี ประเทศจีน)

สรุปจากการวิเคราะห์การประยุกต์ใช้เทคนิคกระเบื้องเคลือบเขียนฉือในศิลปะการตกแต่งร่วมสมัย ผสมผสานเข้ากับแผนการที่ผู้วิจัยกำหนด ค้นพบว่า การประยุกต์ใช้กระเบื้องเคลือบเขียนฉือในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ในร่มและกลางแจ้ง และมีแนวโน้มการใช้งานอย่างกว้างขวาง และยังเป็นทิศทางที่ควรสำรวจและทดลองเพิ่มเติมในกระบวนการพัฒนากระเบื้องเคลือบเขียนฉือในอนาคต การขยายตัวและการประยุกต์ใช้กระเบื้องเคลือบเขียนฉือฉาวชาน โดยเน้นไปที่การสืบทอดวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของ

ภูมิภาค ซึ่งไม่เพียงแต่การใช้เทคนิคและรูปแบบอย่างง่าย บนพื้นผิวของกระเบื้องเคลือบเขียนฉือ แต่เป็นการสังเคราะห์แก่นทางวัฒนธรรมในกระบวนการทางประวัติศาสตร์ของเมือง และจำเป็นต้องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดและปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการประยุกต์และการสำรวจคุณค่าอัตลักษณ์ของกระเบื้องเคลือบเขียนฉือในการตกแต่งสถาปัตยกรรมร่วมสมัย ผู้วิจัยได้รับผลลัพธ์และข้อสรุปดังต่อไปนี้

1. งานวิจัยนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีการจัดการวัฒนธรรมและศิลปะ ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ ทฤษฎีการออกแบบศิลปะร่วมสมัยและการประยุกต์ใช้ ตลอดจนทฤษฎีและวิธีการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ผ่านการวิจัยอัตลักษณ์ทางศิลปะ คุณค่าและการประยุกต์ใช้กระเบื้องเคลือบเขียนฉือ พบว่าสอดคล้องกับทฤษฎีข้างต้น ซึ่งพิสูจน์ได้ว่าสอดคล้องกับทฤษฎีดังกล่าว เพื่อให้กรอบความคิดที่สมเหตุสมผลสำหรับผู้วิจัย ในการเข้าใจสุนทรียภาพของกระเบื้องเคลือบเขียนฉือ และให้เป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับวิธีการประยุกต์ใช้การผสมผสานกระเบื้องเคลือบเขียนฉือและวัฒนธรรมสุนทรียศาสตร์ร่วมสมัย

2. วัฒนธรรมอันยอดเยี่ยมเป็นรากของการพัฒนาประเทศจีน กระเบื้องเคลือบเขียนฉือในพื้นที่ฉาซานเป็นทักษะที่มีอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ไม่เพียงแต่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองเท่านั้น แต่จำเป็นต้องสืบทอดให้เกิดการดำรงอยู่ กระเบื้องเคลือบเขียนฉือของฉาซานแสดงให้เห็นถึงรูปแบบที่เป็นอัตลักษณ์หลายด้าน เช่น รูปทรง องค์ประกอบภาพ และลักษณะเด่น คุณค่าทางสุนทรียภาพ เรื่องราวและสีสันทันทีหลากหลาย ผลงานกระเบื้องเคลือบเขียนฉือสะท้อนถึงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการที่แข็งแกร่ง และสร้างความเพลิดเพลินทางสุนทรียภาพผ่านทางภาพ โดยผสมผสานประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ประเพณีพื้นบ้าน วัฒนธรรมและองค์ประกอบอื่น ๆ อย่างมีนัยยะทางวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์

3. กระบวนการผลิตผลงานกระเบื้องเคลือบเขียนฉือต้องอาศัยความคุ้นเคยกับวัสดุของช่างฝีมือและการจับรายละเอียดต่างๆ อย่างแม่นยำ พวกเขาใช้องค์ประกอบและสัดส่วนที่กลมกลืนกันตลอดจนการจับคู่สีและการประมวลผลรูปร่าง และการแสวงหาวัสดุและรายละเอียดต่างๆ สะท้อนให้เห็นถึงงานฝีมือและจิตสำนึกด้านสุนทรียภาพของศิลปิน ทำให้ผลงานกระเบื้องเคลือบเขียนฉือมีคุณค่าทางศิลปินสูง มันสามารถมีบทบาทในการศึกษาสาธารณะในสังคม และยังมีการอ้างอิงที่ดีและมีความสำคัญสำหรับสาขาอื่น ๆ

4. กระเบื้องเคลือบเขียนฉลุได้ค้นพบพื้นที่การใช้งานใหม่ในการตกแต่งสถาปัตยกรรมร่วมสมัย และกระบวนการความคิดด้านการออกแบบ และขยายความเป็นไปได้สำหรับการขยายการประยุกต์ใช้กระเบื้องเคลือบเขียนฉลุในอนาคตและการบูรณาการเข้ากับศิลปะแขนงอื่นๆ ด้วยการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ทำให้ผลงานกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุมีองค์ประกอบที่หลากหลายมากขึ้น และการผสมผสานเข้ากับสังคมสมัยใหม่ จะทำให้ได้รับความสนใจและนำไปสู่แนวโน้มที่ดีต่อการพัฒนา

5. ข้อเสนอแนะด้านการจัดการในอนาคตของกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ จำเป็นต้องให้ความสำคัญด้านการพัฒนาวัฒนธรรมรูปแบบและเทคนิคในศิลปะของกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุ รวมถึงการนำไปใช้เพื่อสามารถประยุกต์ใช้ประโยชน์จากศิลปะในการตกแต่งกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุได้อย่างเต็มที่ และการใช้งานกระเบื้องเคลือบเขียนฉลุควรคำนึงถึงความสามารถในการปรับตัวด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองความต้องการที่ต่างกันของสถานที่ต่างๆ ยังเป็นแนวทางสำคัญต่อการสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมในท้องถิ่น โดยเน้นการผสมผสานองค์ประกอบทางวัฒนธรรมท้องถิ่นเข้ากับการออกแบบ เพื่อแสดงถึงอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- Chen, L. (2558). Study on the characteristics of Chaozhou-Shantou inlay porcelain decoration: Taking Kaiyuan Temple in Chaozhou as an example. **Foshan Ceramics**, (12), 53-56.
- Huang, K. (2558). The maritime culture of residential buildings in Chaozhou-Shantou region. **Popular Literature and Art**, (20), 45.
- Huang, Q. (2549). The Carriers of Chinese Traditional Auspicious Culture: Auspicious Patterns. **Journal of Yunnan Arts University**, (4), 67-71.
- Lin, L. (2543). The Formation of Chaoshan Dialect and Chao Opera. **Applied Linguistics**, (4), 73-78.
- Lin, M. (2531). **Guangdong craft art historical materials**. Guangzhou: Guangdong Provincial Arts and Crafts Industry Company.

- Lu, J. (2548). Chaozhou-Shantou inlay porcelain: The unfading charm. **China Crafts**, (03).
- Lu, X. (2555). Application of Traditional Inlay Porcelain Art in Modern Design. **Decoration**, (02), 127-128.
- Wang, H. (2556). On the Thinking Mode and Application Principles of Art Design. **China Packaging Industry**, (08), 54-55.
- Zhang, Q. (2544). The cultural implications of traditional Chinese architecture colors. **Changjiang Construction**, (04).
- Zhang, Q. (2550). **Design Art Aesthetics [M]**. Beijing: Peking University Press.
- Zheng, Y. (2557). Characteristics of Chaozhou-Shantou culture and traditional architecture. **Urban Construction Archives**, (07), 21-23.